

Jeux Dünyayı Dolaşıyor!

Türkiye’de Jeux Dramatiques

Jeux Dramatiques’in Türkiye’deki gelişimi birkaç yıl önce derneğimizin Federal Almanya Oyun ve Tiyatro Üst Birliği’ne (Bundesarbeitsgemeinschaft Spiel und Theater (BAG)) katılımıyla başladı. Bu birlik uzun zamandır Çağdaş Drama Derneği ile beraber çalışmalar yürütüyor; Almanya’da ve Türkiye’de ortak festivaller düzenliyordu. Derneğin İstanbul’da eğitmeni ve üyesi olan tiyatro pedagogu / yaratıcı drama eğitmeni ve filolog Bahar Gürey, Erasmus öğrencisi olarak 2013 yılında Berlin’e geldiğinde Evangelische Hochschule’de Romi Domkowsky’den aldığı seminerde Jeux Dramatiques yöntemi ile ilk kez karşılaştı ve alana ilgi duydu. BAG’nin genel kurulunda Barbara Kriebeler ve Antonia Bau-Goddyson ile tanıştı. Barbara’yla kurduğu iletişim sayesinde Helga Flohr ile yazışmaya başladılar ve ilk olarak İstanbul’da bir atölye yapmaya karar verdiler.

O dönem için atölye yapma kararlarının oldukça cesurca olduğunu düşünüyorum; zira kısa bir süre önce Ankara’da ağır bir saldırı olmuştu ve Türkiye’deki siyasi olaylar sadece bu saldırıdan ibaret değildi. Fakat Helga ve Bahar arasındaki dostluğun ve işbirliğinin temelleri o zamanlar atıldı.

Bir sonraki yıl ikinci atölyelerini de İstanbul’da yaptıktan sonra Helga, Çağdaş Drama Derneği tarafından Antalya’da düzenlenen 28. Eğitimde Yaratıcı Drama Kongresi’ne davet edildi. Helga’nın eğitmenliğinde üç farklı grup, yaklaşık 50 katılımcı Bertolt Brecht’in Kafkas Tebeşir Dairesi adlı oyununun işlendiği atölyelere katıldı.

Bu kongrede jeux atölyesinin gerçekleştirilmesi, Jeux dramatiques yönteminin Türkiye’de yaratıcı drama çevresinde gösterdiği önemli bir başarıydı! (Türkiye’deki tiyatro pedagogları, esas olarak okullarda yaratıcı drama derslerine giren canlandırmacı oyun / yaratıcı drama öğretmenleridir.)

Çağdaş Drama Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Prof.Dr. Ömer Adıgüzel bu yöntemin potansiyelini fark ederek Bahar ve Helga’yı bu alanda çalışmalar yapmaya devam etmeleri için yüreklendirmiştir.

Bir sonraki yıl Helga Çağdaş Drama Derneği’nin davetlisi olarak Ankara’da ve İstanbul’da toplamda iki atölye gerçekleştirmiştir.

Çevirmen: Bil. Uz. Bahar Gürey

Çevirmen Notu: Bu metin Volker Thalmann tarafından Almanya’da yayınlanan Blätter im Wind* dergisinde 2018 yılında yayınlanmıştır.

**Jeux Dramatiques Derneği üyeleri için çıkarılan yıllık dergi”*

Likya'da Türk-Alman Jeux Haftası

Bahar ve Helga 2018 yılında Akdeniz Bölgesi'nde yer alan antik bölge Likya'da (Fethiye'de) bir Jeux haftası organize edip bizi de davet ettiler. Oradaki buluşma gösterdi ki; meraklı ve istekli bir jeux kitlesi filizleniyor.

Türk ve Alman; genç ve yaşlı olmak üzere farklı milletlerden ve yaşlardan meydana gelen grup, sanki yarın yokmuşçasına sabahları ormanda " Kızılderili ve İstilacı", havuzda "Büyük Patlama (Big Bang) ve Evrim", akşamları karanlık bahçede " Orpheus ve Yeraltı Dünyası" nı birlikte canlandırdı.

Atölye sonrası Karadeniz horonundan Shakira ve Beyonce'a, roman havasından swinge kadar gece yarılarında kadar dans edildi. Gerçekten büyüleyici bir jeux haftasıydı!

Jeux Ankara'daki Yaratıcı Drama Kongresinde

Likya'daki Jeux Haftası'ndan kısa bir süre önce Bahar, Almanya'da Weinheim'da Yaz Akademisi'nde bizimle birlikte jeux atölyesine katıldı. O zaman bana 29. Uluslararası Yaratıcı Drama Kongresi'nde bir atölye yapmak isteyip istemediğimi sordu. –Zira Helga o arada biraz dinlenmek istemişti. – Kabul ettim ve üç ay boyunca gerçekten heyecanlandım.

Bu sefer kongre Ankara Üniversitesi'nde yapıldı. Yaklaşık 300 Katılımcı ve 16 Atölye vardı. Konu "Göçmenler" ya da kongrenin Türkçe adıyla "Gelenler"di.

Her birinde 20 katılımcı olan iki grup da Ekim başında atölyelere katılım için açılan online kayıt portalında 8 saat içinde doldu.

Oyun metinlerimi, Irak'tan kaçan ve şu an Almanya'da oldukça iyi bilinen bir yazar olan Abbas Khider'in "Yanlı Hintli" adlı kitabından seçtim. Kitabında kendi kaçış hikâyesini anlatıyor. Seçtiğim metinlerin isimleri: "Göz Kırpanlar" ve "Ölülerin Yüzleri".

Bütün katılımcılar istekli ve açıktı. Sezgisel olarak Jeux'nün mantığını kavramışlardı. Tutkuyla ve özgürce oynadılar. Jeux eğitmeni olarak beni çok heyecanlandırdılar.

Diğer eğitmen arkadaşlarım da jeux'ye ilgi gösterdiler: Berlin'den Nadja (Dans), Bielefeld'den Daniel ((Clown), Polonya'dan Mateus ve Silwia (Kültür ve Tiyatro), Norveç'ten Anna-Lena (Dramaturg), Londra'dan Patrice ve David (Okul Tiyatrosu) beni soru yağmuruna tuttular.

Çevirmen: Bil. Uz. Bahar Gürey

Çevirmen Notu: Bu metin Volker Thalmann tarafından Almanya'da yayınlanan Blätter im Wind* dergisinde 2018 yılında yayınlanmıştır.

*Jeux Dramatiques Derneği üyeleri için çıkarılan yıllık dergi"

Kongrede bir sabah Bahar, jeux dramatiques yöntemi ve Shaun Tan'ın sessiz kitabı Uzak'ı içeren jeux atölyesi hakkında harika bir bildiri sundu.

Üniversitenin yemekhanesinde TOBAV ve TOMEb genel başkanı ve devlet sanatçısı Tamer Levent ile sohbet ettik. Jeux'nün özellikle sözsüz canlandırma kısmıyla ve beden temelli bir yapısı olup olmadığıyla ilgilendi.

Genel olarak Türkiye'deki Jeux, akademik eğitimin ve tiyatro dünyasının bir parçası olarak farklı bir bağlamda görülmektedir.

Bu kongrede bir kez daha Prof. Dr. Ömer Adıgüzel, Bahar'ın süreçte büyük rol oynadığı atölyelerimizin elde ettiği başarıdan ve olumlu geribildirimlerden dolayı bizi tebrik etti.

Kongre kapanışında tüm atölye eğitmenlerine Ankara Üniversitesi'nin simgesi olan "Hitit Güneşi" hediye edildi.

Sonsöz

Jeux ile temas eden birçok katılımcı bu alanda eğitim almak ve Jeux Derneği tarafından tanınmak istiyor.

Helga, Andreas ve ben Mart ayında İstanbul ve Antalya'da iki hafta sonu Bahar ile birlikte atölye yürüteceğiz ve yazın tekrar Likya'da "Jeux Haftası" yapacağız.

Gelecek kongre ülkenin güneyinde yer alan Adana şehrinde gerçekleştirilecek ve kesinlikle Jeux Dramatiques Derneğini temsilen bizden bir eğitmen kongreye katılacak; çünkü daha Ankara'dayken kongreye davet edildik.

Jeux'deki özgürlük ve özerklik Türkiye'de birçok kişiye ilham veriyor. Eğitmen olduğumdan beri dileğim ve amacım, meşalenin yanmaya devam etmesiydi ve şimdi meşalenin hem yandığını hem de ilerlediğini görmenin yürekten sevincini yaşıyorum.

Çevirmen: Bil. Uz. Bahar Gürey

Çevirmen Notu: Bu metin Volker Thalmann tarafından Almanya'da yayınlanan Blätter im Wind* dergisinde 2018 yılında yayınlanmıştır.

*Jeux Dramatiques Derneği üyeleri için çıkarılan yıllık dergi"